

چرا دریاها در نظام حقوقی ایران منفعل است

مرتضی فاخری - در قلمرو حقوق عمومی و فقه امامیه، مفهوم «انفال» به مجموعه‌ای از ثروت‌های همگانی اطلاق می‌شود که نه تنها در اختیار فرد یا گروه خاصی نیست، بلکه به مثابه میراثی جمعی، زیربنای تأمین منافع ملی و عدالت توزیعی قرار می‌گیرد. از برجسته‌ترین مصادیق این دارایی‌های عمومی، پهنه بی‌کران دریاهاست؛ آبی که نه با مرزهای سیاسی محدود می‌شود و نه قابلیت احراز مالکیت خصوصی به شیوه‌های متعارف را دارد. اصل ۴۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با صراحت، دریاها را در شمار انفال معرفی می‌کند و این حکم ریشه در نگاه فقه‌ای بزرگی دارد که در طول تاریخ، دریاها را از مشترکات و مباحات اولیه می‌دانستند. با این حال، چنین جایگاهی به معنای رها بودن بهره‌برداری از منابع بی‌پایان دریا از ذخایر هیدروکربوری و معادن بستر تا گونه‌های شیلاتی و اکوسیستم‌های ساحلی نیست؛ بلکه چارچوبی حقوقی ضرورت می‌یابد تا هم صیانت از این سرمایه ملی تضمین شود و هم امکان سرمایه‌گذاری و انتفاع جمعی، بدون انحصار یا تخریب، فراهم آید. همین پیچیدگی، سه عرصه تخصصی را پیش روی پژوهشگران می‌گشاید: نخست، کاوش در مبانی فقهی و قانونی مالکیت عمومی دریاها که مرز میان احکام اولیه و ثانویه را روشن می‌سازد. دوم، تبیین آثار عملی چنین مالکیتی بر مجوزهای استخراج نفت، گاز و آبزیان و تعیین سهم دولت به مثابه نماینده ملت، و سوم، بررسی چالش‌های عینی و گذاری سواحل و جزایر، جایی که تداخل بستر دریا با اراضی پشت‌کرانه، مناقشات قضایی فراوانی پدید آورده است. این نوشتار، درآمدی است بر واکاوی آن سه محور، با امید به روشن‌سازی ضوابطی که بهره‌برداری عادلانه و پایدار از موهبت دریاها را ممکن می‌سازد. برای ژرف‌کاوی در مبانی فقهی و حقوقی مالکیت دریاها در نظام جمهوری...

صفحه ۲

سازش تحلیل می‌دهد:

نبرد واقعی در ریاست

سازش بررسی می‌کند:

«جایگزین‌های هرمز» از شبکه‌سازی

اعراب تانفت آمریکای لاتین

برزیل، آرژانتین و ونزوئلا جایگزین‌های کلیدی عرضه نفت خاورمیانه

دبیر کل انجمن کشتیرانی:

هند در حال مذاکره با امریکا است

تا معافیت تحریمی بندر شهید بهشتی

چابهار را تمدید کند

سنگربندی مالی

با رعایت چند اصل ساده، ثبات و امنیت مالی خود را در شرایط بحرانی حفظ کنید.

سپر نقدی آرامش

راهِکار

حفظ پول نقد تنها به اندازه هزینه‌های ۳ تا ۶ ماه زندگی (به عنوان صندوق اضطراری)

اشتباه

نگهداری تمام سرمایه به صورت نقد (منجر به افت ارزش می‌شود)

سپر نقدی آرامش

اولویت‌بندی مخارج: نیازهای اساسی، ابزارهای کار و دارایی‌های ضد تورم (مانند طلا)

پرهیز از خریدهای غیرضروری و نمایشی

چهار تله مالی خطرناک

خرج کردن انتقامی **راهِکار** تعیین بودجه مشخص برای تفریح

توقف سرمایه‌گذاری **راهِکار** خرید تدریجی و منظم

فروش در اوج ترس **راهِکار** صبوری در نوسانات بازار

اعتماد به سود تضمینی **راهِکار** دوری از سراب سودهای نجومی

نقشه عملی سه‌گانه

روژیم خبری
پیگیری اخبار تنها یک‌بار در روز برای جلوگیری از تصمیمات هیجانی

قانون سه سپد
تخصیص سرمایه به نقدینگی، دارایی‌های ضد تورم و مهارت‌آموزی

پاک‌سازی مالی
نوشتن فهرست دارایی و بدهی و تسویه بدهی‌های سنگین

اینفوگرافیک - اقتصاد سرآمد

توقف درمان قطع جریان زندگی است

محک

مؤسسه خبریه حمایت از
کودکان مبتلا به سرطان

۲۳۵۴۰

من هم حمایت می‌کنم

#۷۳*۱*